TEISINGUMO TEISMO (devintoji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. liepos 26 d.*

(Tekstas ištaisytas 2017 m. rugsėjo 14 d. nutartimi)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teisės aktų derinimas – Reglamentas (EB) Nr. 882/2004 – Pašarų ir maisto oficiali kontrolė – Oficialios kontrolės finansavimas – 26 ir 27 straipsniai – Finansavimas iš bendrųjų mokesčių – Mokesčiai ir privalomieji mokėjimai – Prekybos maisto produktais vietoms taikomas mokestis“

Byloje C-519/16

dėl *Tribunal Administrativo e Fiscal de Coimbra* (Koimbros administracinių ir mokesčių bylų teismas, Portugalija) 2016 m. rugsėjo 5 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2016 m. spalio 5 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Superfoz – Supermercados Lda

prieš

Fazenda Pública

TEISINGUMO TEISMAS (devintoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas E. Juhász, teisėjai C. Vajda ir K. Jürimäe (pranešėja),

generalinis advokatas M. Bobek,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Superfoz – Supermercados Lda*, atstovaujamos *advogado* R. China Carvalheira,

– (Ištaisyta 2017 m. rugsėjo 14 d. nutartimi.) Portugalijos vyriausybės, atstovaujamos L. Inez Fernandes, M. Figueiredo ir A. Gameiro,

– Europos Komisijos, atstovaujamos P. Němečková, M. Afonso ir K. Skelly,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

* Proceso kalba: portugalų.

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių (OL L 165, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 45 t., p. 200, ir klaidų ištaisymas OL L 252, 2013, p. 51), iš dalies pakeisto 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 652/2014 (OL L 189, 2014, p. 1) (toliau – Reglamentas Nr. 882/2004), 26 ir 27 straipsnių, SESV 107 ir 108 straipsnių, taip pat vienodo požiūrio, nediskriminavimo, laisvos konkurencijos ir laisvės užsiimti verslu principų išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Superfoz – Supermercados Lda* (toliau – *Superfoz*) ginčą su *Fazenda Pública* (Valstybės iždas, Portugalija) dėl mokesčio, kuris skirtas finansuoti išlaidoms, patiriamoms vykdant oficialią maisto produktų saugos, gyvūnų ir augalų apsaugos ir sveikatos kontrolę, mokėjimo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Reglamentas (EB) Nr. 178/2002

3 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 178/2002, nustatančiame maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančiame Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančiame su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 31, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 6 t., p. 463), iš dalies pakeistame Reglamentu Nr. 652/2014 (toliau – Reglamentas Nr. 178/2002), išdėstytos pagrindinės nuostatos, kuriomis užtikrinama žmonių sveikatos ir vartotojų interesų apsauga maisto srityje, ypač atsižvelgiant į tiekiamo maisto įvairovę.

4 Be to, kaip matyti iš jo 1 straipsnio 1 dalies, šio reglamento tikslas yra nustatyti bendruosius principus ir atsakomybę, solidaus mokslinio pagrindo pateikimo priemones, veiksmingas organizacines priemones ir procedūras, padedančias priimti su maisto ir pašarų sauga susijusius sprendimus.

Reglamentas (EB) Nr. 882/2004

5 Reglamento (EB) Nr. 882/2004 11 ir 32 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(11) Už oficialią kontrolę atsakingos kompetentingos institucijos turi atitikti tam tikrus darbinius kriterijus, kad būtų užtikrintas jų nešališkumas ir veiksmingumas. Jos turi turėti pakankamą skaičių tinkamos kvalifikacijos patyrusių darbuotojų bei tinkamas patalpas ir įrangą savo funkcijoms tinkamai atlikti.

<…>

(32) Reikia užtikrinti pakankamus finansinius išteklius oficialiai kontrolei organizuoti. Todėl valstybių narių kompetentingoms institucijoms reikia suteikti galimybę imti mokesčius ar privalomuosius mokėjimus, skirtas [skirtus] oficialios kontrolės išlaidoms padengti. Šio proceso metu valstybių

narių kompetentingoms institucijoms reikia suteikti teisę laisvai nustatyti fiksuoto dydžio mokesčius ir privalomuosius mokėjimus, atsižvelgiant į patirtas išlaidas bei į atitinkamų įstaigų konkrečią situaciją. <…>“

6 Šio reglamento 1 straipsnio „Reguliavimo dalykas ir apimtis“ 1 ir 4 dalyse numatyta:

„1. Šis reglamentas pateikia bendras taisykles, pagal kurias atliekama oficiali kontrolė, siekiant nustatyti, ar laikomasi nustatytų taisyklių, kuriomis visų pirma siekiama:

a) užkirsti kelią tiesiogiai ar per aplinką atsirasti pavojui žmonėms ir gyvūnams, likviduoti šį pavojų arba jį sumažinti iki priimtino laipsnio;

ir

b) garantuoti teisingą pašarų ir maisto prekybos praktiką ir ginti vartotojų interesus, įskaitant pašarų ir maisto ženklinimą ir kitas vartotojų informavimo priemones.

<…>

4. Pagal šį reglamentą atliekama oficiali kontrolė nepažeidžia pašarų ir maisto verslo operatorių pirminės teisinės pareigos užtikrinti pašarų ir maisto saugą, kaip apibrėžta [Reglamente Nr. 178/2002], bei bet kurios civilinės ar baudžiamosios atsakomybės už jų pareigų pažeidimą.“

7 Reglamento Nr. 882/2004 2 straipsnio 1 punkte „oficiali kontrolė“ apibrėžta „kaip bet kokios formos kontrolė, kurią atlieka kompetentinga institucija ar Bendrija, siekdama įvertinti atitikimą pašarus ir maistą reglamentuojantiems teisės aktams, gyvūnų sveikatos ir gyvūnų gerovės taisyklėms“.

8 To paties reglamento 3 straipsnio pavadinimas – „Bendri įsipareigojimai, atsižvelgiant į oficialios kontrolės organizavimą“. Šio straipsnio 3 dalyje nustatyta:

„Oficiali kontrolė atliekama pašarų ar maisto ir gyvūnų bei gyvūninių produktų bet kurių gamybos, perdirbimo ir platinimo etapų metu. Šios kontrolės metu atliekama pašarų ir maisto verslo įmonių, pašarų ir maisto naudojimo, pašarų ir maisto saugojimo sąlygų, taip pat bet kurių pašarams ar maistui ir gyviems gyvūnams taikomų procesų, medžiagų, veiklos ar operacijų, įskaitant pervežimą, kontrolė, kurią reikia atlikti, kad būtų pasiekti šio reglamento tikslai.“

9 Reglamente Nr. 882/2004 yra VI skyrius „Oficialios kontrolės finansavimas“; jame, be kitų, yra 26 ir 27 straipsniai. Šio reglamento 26 straipsnyje „Bendras principas“ nurodyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad būtiniems darbuotojų ir kitiems oficialios kontrolės ištekliams užtikrinti būtų skirtas pakankamas finansavimas, taikant bet kurias priemones, kurias, manoma, yra tikslinga taikyti, įskaitant finansavimą iš bendrų mokesčių arba nustatant privalomuosius mokėjimus ar mokesčius.“

10 To paties reglamento 27 straipsnio „Mokesčiai ir privalomieji mokėjimai“ 1–4 ir 10 dalyse nustatyta:

„1. Valstybės narės gali imti mokesčius ar privalomuosius mokėjimus, skirtas [skirtus] padengti oficialios kontrolės išlaidas.

2. Tačiau valstybės narės užtikrina, kad mokestis būtų imamas už IV priedo A skirsnyje ir V priedo A skirsnyje nurodytą veiklą.

3. Nepažeidžiant straipsnio 4 ir 6 dalių, mokesčiai už IV priedo A skirsnyje ir V priedo A skirsnyje nurodytą konkrečią veiklą negali būti mažesni už IV priedo B skirsnyje ir V priedo B skirsnyje nustatytus mažiausius įkainius. <…>

<…>

4. Pagal straipsnio 1 ir 2 dalis už oficialią kontrolę imami mokesčiai:

a) neturi viršyti atsakingųjų kompetentingų institucijų išlaidų, susijusių su VI priede išvardytais kriterijais;

ir

b) gali būti fiksuoto dydžio, kuris nustatomas atsižvelgiant į kompetentingų institucijų išlaidų sumą per tam tikrą laikotarpį, arba, tam tikrais atvejais – IV priedo B skirsnyje ir V priedo B skirsnyje nustatyto dydžio.

<…>

10. Nepažeidžiant išlaidų, susijusių su 28 straipsnyje nurodytomis išlaidomis, valstybės narės už šio reglamento įgyvendinimą neima jokių kitų mokesčių, išskyrus nurodytuosius šiame straipsnyje.“

Portugalijos teisė

11 Geresnės maisto produktų saugos mokestis (toliau – TSAM) įvestas 2012 m. birželio 15 d. Dekretu-įstatymu Nr. 119/2012.

12 Šio dekreto-įstatymo preambulėje nurodyta, kad Sąjungos teisės aktuose įtvirtinta „valstybių narių pareiga finansuoti išlaidas, susijusias su oficialios kontrolės vykdymu, ir leidžiama reikiamas lėšas surinkti iš bendrųjų mokesčių ar įvedant veiklos vykdytojams specialius mokesčius arba privalomuosius mokėjimus“ ir kad „taikant šias taisykles jau įvesti įvairūs mokesčiai, skirti finansuoti patikrinimo ir kontrolės veiksmams atsižvelgiant į su personalu susijusias sąnaudas ir išlaidas: atlyginimus, įrenginius, instrumentus, įrangą, mokymus, komandiruotes ir susijusias išlaidas, tarp jų – mėginių ėmimo ir siuntimo bei laboratorinės analizės išlaidas“.

13 Šio dekreto-įstatymo 9 straipsnyje nustatyta:

„1. Siekiant užtikrinti maisto produktų saugą ir kokybę, prekybos gyvulinės ir augalinės kilmės, šviežiais ar šaldytais, parduodamais atskirai ar fasuotais maisto produktais vietos yra apmokestinamos metiniu mokesčiu, kurio dydis svyruoja nuo 5 iki 8 EUR už vieną kvadratinį metrą prekybos vietos ploto ir kuris tvirtinamas už finansus ir žemės ūkį atsakingų ministrų įsakymu.

2. Nuo 1 dalyje nurodyto mokesčio atleidžiamos prekybos vietos, kurių prekybos plotas mažesnis nei 2 000 m^2 arba kurios priklauso labai mažoms įmonėms, jeigu a) jos nepriklauso įmonei, naudojančiai vieną ar kelias iškabas ir nacionaliniu lygmeniu turinčiai bendrą 6 000 m^2 arba didesnį prekybos plotą; b) jos nesujungtos į grupę, kuri nacionaliniu lygmeniu turi bendrą 6 000 m^2 arba didesnį prekybos plotą.

3. Šiame teisės akte „prekybos vieta“ reiškia vietą, kurioje vykdoma mažmeninė prekyba maisto produktais, įskaitant mišrias prekybos vietas, kaip jos apibrėžtos [2009 m.] sausio 19 d. Dekreto-įstatymo Nr. 21/2009 4 straipsnio 1 dalyje.“

14 TSAM reglamentuojamas 2012 m. liepos 17 d. Įsakymu Nr. 215/2012. Šio įsakymo 3 straipsnio 3 dalies b punkte numatyta, kad nacionalinėje teisėje numatyti atleidimo nuo šio mokesčio atvejai netaikomi prekybos vietoms, kurios „yra sujungtos į grupę, kuri nacionaliniu lygmeniu turi bendrą 6 000 m^2 arba didesnį prekybos plotą“. Šio įsakymo 3 straipsnio 5 dalyje patikslinta, kad „3 dalies b punkto taikymo tikslais „grupė“ suprantama kaip visos įmonės, kurias, nors ir teisiškai atskiras, sieja tarpusavio priklausomybės ar subordinacijos santykiai, kylantys iš tos pačios iškabos naudojimo ar teisių ir įgaliojimų pagal [2009 m.] sausio 19 d. Dekreto-įstatymo Nr. 21/2009 4 straipsnio o punktą.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

15 *Superfoz* yra bendrovė, užsiimanti komerciniu prekybos centrų eksploatavimu, maisto ir ne maisto produktų platinimu, degalinių eksploatavimu ir prekybos centrų valdymu.

16 *Superfoz* naudoja iškabą „Intermarché“. Tačiau prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas patikslina, kad ši bendrovė yra juridinis asmuo, atskiras ir nuo franšizės davėjos *ITMI Portugal – Sociedade de Desenvolvimento e Investimento SA*, ir nuo kitų pagal šią franšizę dirbančių įmonių, naudojančių tą pačią iškabą. Be to, paminėta, kad šios franšizės davėjos valdomas *Superfoz* įstatinis kapitalas nesuteikia jai valdymo, vadovavimo ar administravimo galių.

17 2014 m. liepos 1 d. raštu *Direção Geral de Alimentação e Veterinária* (Maisto produktų ir veterinarijos generalinė direkcija, Portugalija) pranešė *Superfoz*, kad už 2014 m. ji turi sumokėti 10 274,25 EUR TSAM. Ši direkcija paaiškino, kad pagal nacionalinės teisės nuostatas ši suma susidarė pritaikius 7 EUR už kvadratinį metrą dydžio mokestį atsižvelgiant į *Superfoz* valdomą prekybos plotą, t. y. 1 467,75 m^2.

18 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme *Superfoz* ginčija pranešimų apie jos mokėtiną TSAM teisėtumą.

19 Dėl TSAM šis teismas pažymi, kad mokestis atitinka maisto produktų grandinės ir vartotojų sveikatos apsaugos politiką, pagrįstą ūkio subjektų, susijusių su maisto produktų sauga ir kokybe, atsakomybės principu. Šiuo mokesčiu siekiama finansuoti Geresnės sanitarijos ir maisto produktų saugos fondą (*Fundo Sanitário e de Segurança Alimentar Mais*), įsteigtą Dekretu-įstatymu Nr. 119/2012. Šis fondas neturi įgaliojimų vykdyti kitokios kontrolės nei numatyta Reglamente Nr. 882/2004.

20 Be to, jis nurodo, kad TSAM yra metinis mokestis, mokamas kaip atlygis už maisto produktų saugos ir kokybės užtikrinimą. Šis mokestis renkamas iš prekybos gyvulinės ir augalinės kilmės maisto produktais vietų savininkų ir apskaičiuojamas taikant nuo 5 iki 8 EUR dydį už vieną kvadratinį metrą prekybos vietos ploto.

21 Tačiau prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad nacionalinėje teisėje numatyta šio mokesčio mokėjimo išimtis dėl prekybos vietų, kurių prekybos plotas mažesnis nei 2 000 m^2 arba kurios priklauso labai mažoms įmonėms, jeigu šios prekybos vietos nepriklauso įmonei, naudojančiai vieną ar kelias iškabas ir nacionaliniu lygmeniu turinčiai bendrą 6 000 m^2 arba didesnį prekybos plotą, ir kurios nesujungtos į grupę, kuri nacionaliniu lygmeniu turi bendrą 6 000 m^2 arba didesnį prekybos plotą. *Tribunal Constitucional* (Konstitucinis Teismas, Portugalija) šiuo klausimu konstatavo, kad ši išimtis neprieštarauja konstitucinei lygybės sampratai.

22 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar TSAM atitinka Reglamento Nr. 882/2004 nuostatas ir Sąjungos teisės principus, visų pirma vienodo požiūrio, nediskriminavimo ir laisvos konkurencijos principus.

23 Pirma, šis teismas klausia, ar šis mokestis atitinka Reglamento Nr. 882/2004 27 straipsnio 10 dalį, kiek, pirma, išlaidos, susijusios su šiame reglamente numatyta kontrole, dengiamos iš kitų mokesčių ir, antra, TSAM taikomas tik toms prekybos maisto produktais vietoms, kurioms taikomos Reglamento Nr. 178/2002 ir Reglamento Nr. 882/2004 nuostatose numatytos pareigos.

24 Antra, šis teismas abejoja, ar TSAM atitinka vienodo požiūrio principą, nes šis mokestis taikomas tik tam tikroms prekybos maisto produktais vietoms.

25 Trečia, tas pats teismas mano, kad pagal Reglamente Nr. 882/2004 numatytą lygybės principą reikalaujama, jog iš tokio mokesčio, kaip TSAM, būtų finansuojamos administracinės paslaugos, kurios tiesiogiai teikiamos dėl apmokestinamojo asmens arba kurių gavėjas jis yra, tačiau taip nėra TSAM atveju. Prievolės jį mokėti atsiradimas siejamas su prekybos maisto produktais vietos, kuri nėra atleista nuo mokesčio, nuosavybės faktu.

26 Ketvirta, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi abejonių dėl to, ar TSAM pažeidžiama laisvė užsiimti verslu ir valstybių narių ekonominio neutralumo pareiga, kiek šis mokestis gali iškraipyti konkurenciją prekybos maisto produktais srityje, visų pirma suteikus mokestinį pranašumą įmonėms, kurioms šis mokestis netaikomas.

27 Šiomis aplinkybėmis *Tribunal Administrativo e Fiscal de Coimbra* (Koimbros administracinių ir mokesčių bylų teismas, Portugalija) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Reglamento Nr. 882/2004 27 straipsnio 10 dalis arba bet kuri kita Europos Sąjungos teisės norma ar principas, kurie, Teisingumo Teismo nuomone, turi būti taikomi, gali būti aiškinami taip, kad jiems prieštarauja tokia nacionalinės teisės nuostata, kuria nustatomas mokestis, kuris skirtas su maisto produktų sauga susijusiems patikrinimams finansuoti ir kurį moka tik mažmeninės prekybos maisto arba mišriais produktais vietų savininkai, jeigu tas mokestis neskirtas finansuoti jokiai oficialiai kontrolei, kuri vykdoma dėl šio mokesčio mokėtojų arba jų naudai?

2. Ar atsakymas į pirmąjį klausimą būtų kitoks, jei vietoje mokesčio būtų nustatytas finansinio įnašo mokėjimas viešosios valdžios institucijai, kurį mokėtų tie patys mokesčio mokėtojai ir iš kurio būtų dengiamos maisto produktų kokybės kontrolės sąnaudos, tačiau kuriuo taip būtų siekiama vienintelio tikslo perkelti atsakomybę už šios kontrolės finansavimą visiems prekybos maisto produktais grandinėje veikiantiems subjektams?

3. Ar tam tikrų ūkio subjektų atleidimas nuo [TSAM], kuris renkamas tik iš tam tikrų mažmeninės prekybos maisto ar mišriais produktais vietų savininkų (būtent iš didžiųjų mažmeninės prekybos maisto produktais įmonių) ir skirtas finansuoti išlaidoms, patiriamoms vykdant oficialią maisto produktų saugos, gyvūnų apsaugos ir sveikatos, augalų apsaugos ir fitosanitarinę kontrolę, mokėjimo yra su vidaus rinka nesuderinama valstybės pagalba, nes taip iškraipoma arba gali būti iškraipyta konkurencija ir sudarytos palankesnės sąlygos tam tikroms įmonėms ar tam tikrų produktų gamybai, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, arba ar šis atleidimas nuo mokesčio nėra valstybės pagalbos, apie kurią reikia pranešti Europos Komisijai pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį, sudedamoji dalis?

4. Ar Europos Sąjungos teisės principai, būtent: lygybės, nediskriminavimo, konkurencijos (įskaitant atvirkštinės diskriminacijos draudimą) ir laisvės užsiimti verslu principai, draudžia taikyti nacionalinės teisės nuostatą, kuria:
   a) nustatyta pareiga mokėti mokestį tik didžiosioms mažmeninės prekybos maisto produktais įmonėms;

b) iš mokesčio taikymo srities pašalintos parduotuvės ar labai mažos įmonės, kurių prekybos plotas yra mažesnis kaip 2 000 m^2 ir kurios nesusijungusios į grupę ar nepriklauso įmonei, naudojančiai vieną ar kelias iškabas ir nacionaliniu lygmeniu turinčiai bendrą 6 000 m^2 arba didesnį prekybos plotą?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo ir antrojo klausimų

28 Remiantis Teisingumo Teismo suformuota jurisprudencija, tai, jog prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas suformulavo klausimą nurodęs tik tam tikras Sąjungos teisės nuostatas, netrukdo Teisingumo Teismui jam pateikti išsamų aiškinimą, kuris gali būti naudingas sprendimui šio teismo nagrinėjamoje byloje priimti, neatsižvelgiant į tai, ar jis apie tai užsimena savo pateiktuose klausimuose. Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas turi iš visos nacionalinio teismo pateiktos informacijos ir, be kita ko, iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvuojamosios dalies atrinkti aiškintinus Sąjungos teisės klausimus, atsižvelgdamas į bylos dalyką (žr., be kita ko, 2017 m. kovo 7 d. Sprendimo *X ir X*, C-638/16, EU:C:2017:173 39 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

29 Šiomis aplinkybėmis reikia suprasti, kad savo pirmuoju ir antruoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Reglamento Nr. 882/2004 26 ir 27 straipsnius reikia aiškinti taip, kad pagal juos draudžiama tokį mokestį, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, nustatyti tik mažmeninės prekybos maisto produktais vietoms, kai įplaukos iš šio mokesčio nėra konkrečiai skirtos oficialiai kontrolei, kuri vykdoma šių mokesčio mokėtojų atžvilgiu arba jų naudai, finansuoti.

30 Reglamento Nr. 882/2004 3 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad oficiali kontrolė atliekama aptariamų maisto produktų bet kuriuo gamybos, perdirbimo ir platinimo etapu. Vykdant šią kontrolę, be kita ko, atliekama maisto verslo įmonių kontrolė, kuri reikalinga, kad būtų pasiekti šio reglamento tikslai.

31 Iš šio reglamento 11 ir 32 konstatuojamųjų dalių matyti, kad kompetentingos valstybių narių institucijos turi turėti pakankamą skaičių tinkamos kvalifikacijos patyrusių darbuotojų, taip pat tinkamas patalpas ir įrangą, kad tinkamai atliktų savo pareigas. Šiuo tikslu valstybės narės turi turėti pakankamus finansinius išteklius kontrolei organizuoti.

32 Reglamento Nr. 882/2004 26 straipsnyje numatyta, jog valstybės narės užtikrina, kad būtiniems darbuotojų ir kitiems oficialios kontrolės ištekliams garantuoti būtų skirtas pakankamas finansavimas taikant bet kurias priemones, kurias, manoma, yra tikslinga taikyti, įskaitant finansavimą iš bendrų mokesčių arba privalomų mokėjimų ar mokesčių nustatymą.

33 Šio reglamento 27 straipsnis konkrečiai susijęs su mokesčiais ir privalomaisiais mokėjimais. Jo 1 dalyje numatyta, kad valstybėms narėms leidžiama rinkti tokius mokesčius ir privalomuosius mokėjimus vieninteliu tikslu – „padengti oficialios kontrolės išlaidas“. Taigi šiame straipsnyje nurodyti mokesčiai ir privalomieji mokėjimai gali būti skirti tik išlaidoms, kurias valstybės narės faktiškai patyrė, vykdydamos kontrolę maisto sektoriaus įstaigose, padengti (šiuo klausimu žr. 2016 m. kovo 17 d. Sprendimo *Kødbranchens Fællesråd*, C-112/15, EU:C:2016:185, 39 punktą).

34 Remiantis Reglamento Nr. 882/2004 26 straipsnio formuluote, aiškinama atsižvelgiant į šio reglamento 32 konstatuojamąją dalį, valstybės narės turi didelę diskreciją skirti – visų pirma iš finansavimo iš bendrųjų mokesčių – pakankamus finansinius išteklius būtiniems darbuotojų ir kitiems oficialios kontrolės ištekliams. Tačiau šią diskreciją riboja Reglamento Nr. 882/2004 27 straipsnyje numatytos

suderintos taisyklės, taikomos, kai valstybės narės nusprendžia veiklos vykdytojams nustatyti šiame straipsnyje nurodytus mokesčius ar privalomuosius mokėjimus (šiuo klausimu žr. 2016 m. kovo 17 d. Sprendimo *Kødbranchens Fællesråd*, C-112/15, EU:C:2016:185, 31 ir 32 punktus).

35 Kalbant apie TSAM kvalifikavimą atsižvelgiant į Reglamento Nr. 882/2004 26 ir 27 straipsnius, iš Teisingumo Teismui nurodytų aplinkybių matyti, kad šis mokestis nėra nustatytas kaip mokestis ar privalomasis mokėjimas pagal šio reglamento 27 straipsnį – jis priskirtinas prie kitų finansinių išteklių, kuriuos valstybės narės gali skirti pagal šio reglamento 26 straipsnį (tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas).

36 Kaip Komisija pažymėjo savo pastabose, šio mokesčio apmokestinimo momentas yra tam tikro ploto prekybos vietos įgijimas, o ne oficialios kontrolės, kuri būtų konkrečiai atliekama prekybos maisto produktais vietose, kurios apmokestinamos šiuo mokesčiu, atlikimas, nes tai būtų apmokestinimo mokesčiu ar privalomuoju mokėjimu, numatytu Reglamento Nr. 882/2004 27 straipsnyje, momentas.

37 Šiuo klausimu Dekreto-įstatymo Nr. 119/2012 9 straipsnyje numatyta, kad TSAM yra „atlygis už maisto produktų saugos ir kokybės garantiją“. Be to, iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo išdėstytų aplinkybių matyti, kad šio mokesčio tikslas yra perkelti prekybos maisto produktais vietoms bendrąsias išlaidas, susijusias su oficialios kontrolės organizavimu, nes šios prekybos vietos naudojasi vykdoma maisto produktų grandinės kontrole prieš tiems produktams patenkant pas jas.

38 Be to, pajamomis iš TSAM siekiama finansuoti Geresnės sanitarijos ir maisto produktų saugos fondą, į kurį patenka įplaukos, skirtos finansuoti išlaidoms, susijusioms su oficialios kontrolės maisto produktų saugos srityje vykdymu. Taigi šis mokestis neturi tiesioginio ryšio su išlaidomis, kurias siekiama iš jo padengti.

39 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pagal Reglamentą Nr. 882/2004 valstybei narei nedraudžiama laikantis šio reglamento 26 straipsnio įvesti tokį mokestį, kaip TSAM, iš kurio surinktomis pajamomis siekiama padengti bendrąsias išlaidas, susijusias su oficialios kontrolės organizavimu, o ne išlaidas, kurios faktiškai patirtos vykdant oficialią kontrolę prekybos maisto produktais vietose, apmokestinamose šiuo mokesčiu, arba šių prekybos vietų naudai.

40 Tokios išvados nepaneigia argumentas, kad maisto produktų sektoriaus veiklos vykdytojai turi savikontrolės pareigas pagal Reglamentą Nr. 178/2002.

41 Reglamento Nr. 882/2004 1 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad pagal šį reglamentą atliekama oficiali kontrolė nepažeidžia pašarų ir maisto verslo operatorių pirminės teisinės pareigos užtikrinti pašarų ir maisto saugą, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 178/2002, ir bet kurios civilinės ar baudžiamosios atsakomybės už šių operatorių pareigų pažeidimą.

42 Iš to išplaukia, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas manė, jog, be kontrolės, už kurią atsakingi verslo operatoriai, reikalinga oficiali kontrolė, kad būtų pasiekti Reglamento Nr. 882/2004 tikslai.

43 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmąjį ir antrąjį klausimus reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 882/2004 26 ir 27 straipsnius reikia aiškinti taip, jog pagal juos nedraudžiama tokį mokestį, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, nustatyti tik dėl mažmeninės prekybos maisto produktais vietų, kai įplaukos iš šio mokesčio nėra konkrečiai skirtos oficialiai kontrolei, kuri vykdoma šių mokesčio mokėtojų atžvilgiu arba jų naudai, finansuoti.

Dėl trečiojo ir ketvirtojo klausimų

44 Remiantis Teisingumo Teismo suformuota jurisprudencija, Teisingumo Teismui ir nacionaliniams teismams bendradarbiaujant pagal SESV 267 straipsnį, poreikis pateikti Sąjungos teisės išaiškinimą, kuris galėtų būti naudingas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, reiškia, kad minėtas teismas turi apibrėžti pateikiamo klausimo faktines aplinkybes ir pagrindines teisės nuostatas arba bent paaiškinti šį klausimą pagrindžiančias faktines prielaidas. Teisingumo Teismas gali priimti sprendimą dėl Sąjungos teisės nuostatos išaiškinimo tik remdamasis nacionalinio teismo nurodytomis faktinėmis aplinkybėmis (2017 m. gegužės 4 d. Nutarties *Svobodová*, C-653/16, nepaskelbta Rink., EU:C:2017:371, 18 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

45 Šie prašymo priimti prejudicinį sprendimą turinio reikalavimai yra aiškiai išdėstyti Teisingumo Teismo procedūros reglamento 94 straipsnyje, kuriame numatyta, kad prašyme priimti prejudicinį sprendimą, be kita ko, „trumpai išdėstomas ginčo dalykas ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikiančio teismo nustatytos reikšmingos faktinės aplinkybės ar bent jau išdėstomi faktai, kuriais grindžiami klausimai“, ir „išdėstomos priežastys, paskatinusios prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantį teismą kelti klausimą dėl tam tikrų Sąjungos teisės nuostatų išaiškinimo ar galiojimo, ir teismo nustatytas ryšys tarp šių nuostatų ir pagrindinėje byloje taikomų nacionalinės teisės aktų“.

46 Pirma, savo trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar SESV 107 straipsnio 1 dalį ir 108 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip, kad pagal jas draudžiama rinkti tokį mokestį, kaip TSAM, nuo kurio atleistos mažmeninės prekybos maisto produktais vietos, kurių plotas yra mažas.

47 Net jei tam tikrų įmonių atleidimas nuo mokesčio būtų pagalbos priemonė, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, galimas pagalbos neteisėtumas neturi įtakos mokesčio, nuo kurio šios įmonės atleistos, teisėtumui. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas konstatavo, kad mokesčio mokėtojai negali remtis tuo, jog kitų įmonių atleidimas nuo mokesčio yra valstybės pagalba, siekdami išvengti šio mokesčio mokėjimo (šiuo klausimu žr. 2005 m. spalio 27 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Distribution Casino France ir kt.*, sujungtos bylos C-266/04–C-270/04, C-276/04 ir C-321/04–C-325/04, EU:C:2005:657, 42 ir 43 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

48 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo sprendime nėra jokios nuorodos, kad, nors *Superfoz* negali būti naudingas galimas SESV 107 straipsnio ir 108 straipsnio 3 dalies pažeidimas, atsakymas į trečiąjį prejudicinį klausimą yra būtinas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui nagrinėjamam ginčui išspręsti.

49 Šiomis aplinkybėmis neatrodo, kad trečiasis klausimas susijęs su pagrindinės bylos dalyku.

50 Antra, ketvirtasis klausimas susijęs su vienodo požiūrio, nediskriminavimo, laisvos konkurencijos ir laisvės užsiimti verslu principais.

51 Tačiau prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas tik nurodo, kad gali būti abejonių dėl TSAM atitikties šiems principams, bet nenurodo priežasčių, kuriomis grindžia tokias abejones. Konkrečiai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nenurodo aplinkybių, kurios leistų įvertinti TSAM apmokestinamų ir nuo jo atleistų veiklos vykdytojų padėties panašumą. Be to, galimas skirtingas vertinimas gali būti pateisinamas tinkamomis priežastimis, pripažintomis Teisingumo Teismo jurisprudencijoje, tačiau ir šiuo klausimu sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nepateikta jokios informacijos. Taigi reikia konstatuoti, kad sprendimas dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą akivaizdžiai neatitinka šio sprendimo 45 punkte primintų reikalavimų.

52 Todėl trečiasis ir ketvirtasis klausimai yra nepriimtini.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

53 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (devintoji kolegija) nusprendžia:

2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių, iš dalies pakeisto 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 652/2014, 26 ir 27 straipsnius reikia aiškinti taip, kad pagal juos nedraudžiama tokį mokestį, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, nustatyti tik mažmeninės prekybos maisto produktais vietoms, kai įplaukos iš šio mokesčio nėra konkrečiai skirtos oficialiai kontrolei, kuri vykdoma šių mokesčio mokėtojų atžvilgiu arba jų naudai, finansuoti.

Parašai.